

UPRAVLJANJE OTPADOM U SRBIJI KROZ AKCIJU "OČISTIMO SRBIJU"

WASTE MANAGEMENT IN SERBIA THROUGH ACTION „OCISTIMO SRBIJU“

Jelena Đurđević¹⁾, Dragan Rajković²⁾, Slavoljub Đurđević³⁾

Rezime: U radu se ukazuje na problem vezan za sve veću količinu otpada u Srbiji, na važnost primene zakona o upravljanju otpadom. Potrebno je da se ostvari jedna od osnovnih namena zakona, da se smanji količina otpada koji se odlaze na deponije. Deo otpada treba da se razdvaja na izvoru i usmeri na reciklažu. Govori se i o akciji „Očistimo Srbiju“ i sprovedenim aktivnostima.

Ključne reči: otpad, upravljanje otpadom, reciklaža,

Resume: The importance of the problem related to the increasing amount of waste in Serbia in the work, on the importance of applying the law on waste management. It is necessary to realize one of the fundamental purposes of law, to reduce the amount of waste disposed of in landfills. Part of the waste should be separated at source and focus on recycling. We talk about the campaign “Clean Serbia” and implemented activities.

Key words: waste, waste management, recycling

1. UVOD

Upravljanje otpadom je sprovođenje propisanih mera postupanja sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o odlagalištima posle zatvaranja. Upravljanje otpadom se vrši na način kojim se obezbeđuje najmanji rizik po ugrožavanje zdravlja i života ljudi i životne sredine kontrolom i merama smanjenja: zagađenja vode, vazduha i zemljišta; opasnosti po biljni i životinjski svet; opasnosti od nastajanja udesa, požara ili eksplozije; negativnih uticaja na predele i prirodna dobra posebnih vrednosti i nivoa buke i neprijatnih mirisa.

Vlada Republike Srbije je jula. 2003. godine usvojila Nacionalnu strategiju upravljanja otpadom - sa programom približavanja EU. Ovaj dokument predstavlja osnovu kojom se obezbeđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom na nivou Republike.

U skladu sa Deklaracijom o životnoj sredini i razvoju iz Ria donetoj 1992. Savet Evrope je doneo Konvenciju o građanskoj odgovornosti za štete nastale usled aktivnosti koje su opasne po životnu sredinu. U početnim odredbama Konvencija je jasno odredila osnovne izvore zagađenja i opasnosti za životnu sredinu, a to su:

1. opasna aktivnost

2. opasna supstanca

3. incident

2. REGULATIVA U POGLEDU UPRAVLJANJA OTPADOM

Upravljanje otpadom u Srbiji je uređeno određenim sistemom pravnih normi, koji podrazumeva zakone, pravilnike i uredbe koji su delimično usklađeni sa propisima EU.

2.1. Postojeći zakoni u primeni

- Zakonom o upravljanju otpadom se uređuju: vrste i klasifikacija otpada, planiranje upravljanja otpadom, subjekti upravljanja otpadom, odgovornosti i obaveze u upravljanju otpadom, organizovanje upravljanja otpadom, upravljanje posebnim tokovima otpada, uslovi i postupak izdavanja dozvola, prekogranično kretanje otpada, izveštavanje o otpadu i baza podataka, finansiranje upravljanja otpadom, nadzor, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.

Upravljanje otpadom je delatnost od opšteg interesa.

- Zakonom o ambalaži i ambalažnom otpadu uređuju se uslovi zaštite životne sredine koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet, upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom, izveštavanje o ambalaži i ambalažnom otpadu,

1)Jelena Đurđević, dipl. biolog-ekolog, GZV, email: jelena.djurdjevic@yahoo.com

2)Dragan Rajković, GZV, draganraj2001@yahoo.com

3) Slavoljub Đurđević, GZV, slava.djurdjevic@sbb.rs

ekonomski instrumenti, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na uvezenu ambalažu, ambalažu koja se proizvodi, odnosno stavlja u promet i sav ambalažni otpad koji je nastao privrednim aktivnostima na teritoriji Republike Srbije, bez obzira na njegovo poreklo, upotrebu i korišćeni ambalažni materijal.

2.2. Postojeći pravilnici u primeni

Pravilnik o obrascu zahteva za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada

Ovim pravilnikom propisuje se obrazac za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada.

Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i upustvu za njegovo popunjavanje

Ovim pravilnikom propisuje se obrazac Dokumenta o kretanju opasnog otpada i upustvo za njegovo popunjavanje.

Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju otpada i upustvu za njegovo popunjavanje

Ovim pravilnikom propisuje se obrazac Dokumenta o kretanju otpada i upustvo za njegovo popunjavanje.

Pravilnik o kriterijumima za određivanje šta može biti ambalaža, sa primerima za primenu kriterijuma i listi srpskih standarda koji se odnose na osnovne zahteve koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet

Ovim pravilnikom utvrđuju se kriterijumi za određivanje šta može biti ambalaža, sa primerima za primenu kriterijuma i lista srpskih standarda koji se odnose na osnovne zahteve koje ambalaža mora da ispunjava za stavljanje u promet.

Pravilnik o vrstama ambalaže sa dugim vekom trajanja

Ovim pravilnikom propisuje se vrste ambalaže sa dugim vekom trajanja.

Pravilnik o sadržini dokumentacije koja se podnosi uz zahtev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada

Ovim pravilnikom propisuje se sadržina dokumentacije koja se podnosi uz zahtev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada.

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz i izvoz otpada podnosi izvoznik ili uvoznik otpada ministarstvu nadležnom za poslove životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), sa opštom i posebnom dokumentacijom.

Zahtev za izdavanje dozvole za tranzit otpada podnosi izvoznik ili posrednik. Ministarstvo može za pojedine vrste otpada zahtevati i drugu dokumentaciju o ispunjavanju uslova za izdavanje dozvole.

2.3. Postojeće uredbe u primeni

Uredba o proizvodima koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrascu dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i godišnjem izveštaju, načinu i rokovima dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznicama plaćanja naknada, kriterijumima za obračun, visinu i način obračunavanja i plaćanja naknade

Ovom uredbom utvrđuju se proizvodi koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i godišnjeg izveštaja, način i rokovi dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznici plaćanja naknada, kriterijumi za obračun, visinu i način obračunavanja i plaćanja naknade.

Uredba o utvrđivanju plana smanjenja ambalažnog otpada od 2010. do 2014. godine

Ovom uredbom utvrđuju se nacionalni ciljevi upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, koji se odnose na sakupljanje ambalaže i ambalažnog otpada, ponovno iskorišćenje i reciklažu ambalažnog otpada.

Uredba o listama otpada za prekogranično kretanje, sadržini i izgledu dokumenata koji prate prekogranično kretanje otpada sa upustvima za njihovo popunjavanje

Ovom uredbom propisuje se: lista opasnog otpada čiji je uvoz zabranjen; lista opasnog otpada koji se može uvoziti; lista opasnog otpada čiji je izvoz i tranzit dozvoljen; lista neopasnog otpada čiji je uvoz, izvoz i tranzit dozvoljen; sadržina, izgled i upustvo za popunjavanje Obaveštenja o prekograničnom kretanju otpada; sadržina, izgled i upustvo za popunjavanje Dokumenta o prekograničnom kretanju otpada.

3. ORGANI I ORGANIZACIJE U UPRAVLJANJU OTPADOM

U Srbiji je usvojena **Nacionalna strategija upravljanja otpadom** koja predstavlja bazni dokument kojim se obezbeđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom na nivou Republike, usaglašeni sa evropskom politikom upravljanja otpadom.

Strategijom je predviđeno stvaranje višeopštinskih regiona i izgradnja regionalnih deponija transver stanica i reciklažnih stanica.

Radi rešavanja problema nastalih neadekvatnim upravljanjem otpadom na nivou svake opštine, neophodno je uvođenje **Lokalnog akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP)**. Ovaj dokument obuhvata proces u kome učestvuju kako predstavnici regionalne tako i predstavnici lokalne zajednice i on vodi ka definisanju određenih mera koja treba preduzeti i investicija koja moraju da se

ulože u zaštitu i obnovu životne sredine. LEAP se odnosi kako mu i samo ime kaže na nivo lokalnih zajednica (opštine i gradovi).

Cilj LEAP-a je da bude realan i dostižan u određenom vremenskom intervalu i u okviru određenog budžeta.

LEAP grada Kragujevca, kao jedan od problema visokog prioriteta u oblasti zaštite životne sredine je visoko rangirao otpad (opasan i komunalni otpad i upravljanje deponijom).

Obezbeđenje uslova upravljanja otpadom (ambalažom i ambalažnim otpadom) i posebnim tokovima otpada, kao i primenu propisanih mera postupanja sa otpadom, vrše organi organizacije u Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave i to:

1. Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine;
 2. Pokrajinski organ nadležan za poslove upravljanja otpadom;
 3. Organ jedinice lokalne samouprave nadležan za poslove upravljanja otpadom;
 4. Agencija za zaštitu životne sredine;
 5. Ovlašćene stručne organizacije za ispitivanje otpada (agencija za reciklažu)
 6. drugi organi i organizacije u skladu sa zakonom.
- Neke od ovlašćenih organizacija grada Kragujevca koje se bave upravljanjem otpadom su:

- JKP "Čistoća" i "Zelenilo"
- Dom zdravlja
- Livnica "034"

JKP "Čistoća" u svom programu upravljanja otpadom rešava problem mešanja komunalnog i opasnog otpada.

Komponente	Industrijski otpad		Komunalni otpad	
	%	t	%	t
Papir i karton	46	15,773,4	23	27,718
Metal-laki	7	2,400,3	2	2,410,3
Staklo	3	2,057,4	1	1,205,1
Plastika	11	3,771,9	9	10,846,2
Organski otpad	0	0	27	32,538,5
Ostalo	33	10,287	38	45,794,9
Σ	100	34,29	100	120,513

Tabela 1 – Morfološki sastav otpada u 2003. god. na teritoriji Kragujevca

Stručni tim JKP "Zelenila" bavi se sakupljanjem preradom i prodajom plastičnog tzv. PET otpada čime se smanjilo nagomilavanje otpada na deponiji Jovanovac.

U saradnji sa Ministarstvom zdravlja i Agencijom za rekonstrukciju i razvoj Dom zdravlja u Kragujevcu je postao centralno mesto za preradu

infektivnog i medicinskog otpada u regionu Šumadije.

Livnica "034" bavi se reciklažom i trgovinom u oblasti crne i obojene metalurgije.

Prošle godine u Lapovu je otvorena regionalna sanitarna deponija po standardima EU.

4. REZULTATI RADA AKCIJE "OČISTIMO SRBIJU"

Zakonom o upravljanju otpadom uređuju se vrste i klasifikacije otpada i to:

Po mestu nastanka:

- Otpad iz domaćinstva (kućni otpad)- otpad iz domaćinstava koji se svakodnevno prikuplja, kao i posebno prikupljene opasan otpad iz domaćinstava, kabasti otpad, baštenski otpad i sl.

- Komercijalni otpad- otpad koji nastaje u preduzećima, ustanovama i drugim institucijama koje se u celini ili delimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, osim otpada iz domaćinstava i industrijskog otpada .

- Biodegradabilni otpad - otpad koji je pogodan za aerobnu ili anaerobnu razgradnju, kao što su hrana i baštenski otpad, papir i karton.

- Ambalažni otpad- svaka ambalaža ili ambalažni materijal koji ne može da se iskoristi u prvobitne svrhe, osim otpada nastalog u procesu proizvodnje ambalaže

- Industrijski otpad- otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim otpada iz rudnika i kamenoloma.

Podela po opasnosti po životnu okolinu:

- Inertni- koji ne podleže značajnijim fizičkim, hemijskim ili biološkim promenama. Inertni otpad nije topiv, goriv niti na druge načine reaktivan niti biorazgradiv. Sa materijama s kojima dolazi u dodir ne deluje tako da bi to uticalo na povećanje emisija u okolinu ili na ljudsko zdravlje.

- Opasni- sadrži materije koje imaju jedno od ovih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nagrizanje, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom. Komunalni, industrijski, ambalažni, građevinski i ostali otpad svrstavaju se u opasni otpad ako sadrže materije koje imaju jedno od spomenutih svojstava.

- Neopasni- koji se po prethodnoj definiciji ne svrstava u opasni otpad.

GTZ (nemačka organizacija za tehničku saradnju, Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit) je 2003. godine izvršio analizu morfološkog sastava otpada na teritoriji

Kragujevca, koji se odlaže na deponiju u Jovanovcu (Tabela 1). Zaključeno je da industrijskog otpada ima 34,290t, a komunalnog otpada znatno više, 120,513t.

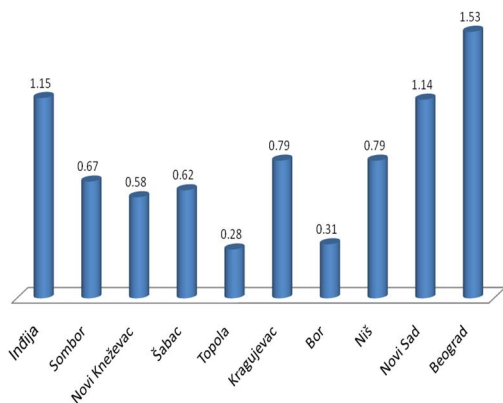
Stanje je loše kada je reč o industrijskom otpadu, a kao poseban problem izdvaja se tretman opasnog otpada.

Rešenje svih problema jeste moguće, ako se svi angažujemo, i država i privreda i građani. Ako svi pravilno odlažemo, u kantu, kontejner, na regularnu deponiju. Ako počnemo i da razdvajamo otpad i da ga recikliramo, ako shvatimo da otpad nije smeće, već resurs. Možemo da ostvarimo velike uštede, da stvorimo nova radna mesta i razvijamo novu EKO industriju.

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja zato je pokrenulo široku društvenu akciju "Očistimo Srbiju" 2010. god.

Akcija "Očistimo Srbiju" uglavnom je bila bazirana na uklanjanju divljih deponija na teritoriji Republike Srbije. Uklanjanje otpada sprovedo se po propisanim uslovima i merama postupanja sa otpadom u okviru sistema sakupljanja, transporta, tretmana i odlaganja otpada uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i briga o postrojenjima za upravljanje otpadom posle njihovog zatvaranja.

Godišnja količina opasnog otpada se procenjuje na 260.000 do 400.000 tona, a medicinskog otpada na 70.000.

Slika 1- Količina otpada po stanovniku dnevno po opštinama u Srbiji (kg/st/dn)

Procena je da je u Srbiji masa nastalog komunalnog otpada 0,8 kilograma po stanovniku na dan, a 60–70 odsto stanovništva je obuhvaćeno organizovanim sakupljanjem otpada. Godišnja količina opasnog otpada se procenjuje na 260.000 do 400.000 tona, a medicinskog otpada na 70.000. Opštinski otpad u Srbiji se odlaže na deponije bez tretmana, a broj sanitarnih deponija je mali. Kompostiranje nije zastupljeno, iako za to postoje odgovarajući uslovi jer otpad sadrži značajan udeo organskog otpada. Separacija otpada na mestu

nastanka je regulisana, ali se ne obavlja organizovano. Ipak, broj registrovanih preduzeća koji se bave prikupljanjem ili reciklažom sekundarnih sirovina raste iz godinu u godinu. Obaveštavanje i obrazovanje stanovništva o upravljanju otpadom, sekundarnim sirovinama i mogućnostima reciklaže su tek u povoju.

Količina otpada po stanovniku dnevno po opštinama u Srbiji (sl 1) je 0.28kg po stanovniku u Topoli, 0.79kg u Kragujevcu, a u Beogradu 1.53kg, što govori da otpada ima znatno više što je grad razvijeniji.

Zakon o upravljanju otpadom je okvirni zakon koji će uspostaviti integralno upravljanje industrijskim, komercijalnim i komunalnim otpadom, od nastanka otpada, preko njegovog sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana do konačnog odlaganja, na savremen i odgovoran način. Na taj način se stvaraju uslovi i zakonodavno-pravni okvir da uredimo oblast otpada i sprečimo dalju opasnost po životnu sredinu i generacije koje dolaze i da pokrenemo do sada neiskorišćenu privrednu delatnost upravljanja otpadom. Troškovi upravljanja otpadom se utvrđuju prema količini i svojstvima otpada u skladu sa načelom „zagađivač plaća“ i obuhvataju troškove odvojenog sakupljanja otpada, troškove njegovog prevoza, troškove drugih mera upravljanja otpadom koje nisu pokrivene prihodom ostvarenim prometom otpada, troškove uklanjanja otpada koje je nepoznato lice odložilo izvan deponija, troškove projektovanja i izgradnje postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada, troškove rada postrojenja, troškove zatvaranja postrojenja i naknadnog održavanja nakon prestanka rada. Jedna od osnovnih namera Zakona o upravljanju otpadom je da se smanji količina otpada koja se odlaže na deponije. Deo otpada koji može da se iskoristi za neku drugu namenu treba da se razdvoji na izvoru i usmeri ka reciklaži ili nekom drugom vidu tretmana. Reciklaža podrazumeva ponovnu upotrebu materijala kao sekundarne sirovine za istu ili drugu namenu. Standardne sekundarne sirovine su papir i karton, metali, staklo, plastika, građevinski otpad, i pepeo i šljaka od sagorevanja uglja. Kako se neki od ovih materijala koriste kao sirovine za ambalažu, Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu, zajedno sa Zakonom o upravljanju otpadom, celovito uređuju oblast upravljanja otpadom. Otpad od ambalaže predstavlja oko 40 odsto otpada u strukturi komunalnog i komercijalnog otpada u Srbiji. Biorazgradivi organski otpad kao što su papir, karton, baštenski i kuhinjski otpad može biološki da se tretira areobnom ili anaerobnom digestijom (razgradnjom materijala u prisustvu ili odsustvu kiseonika pod dejstvom mikroorganizama kojim se dobija kompost ili metan) i da se na taj način

rasterete deponije. Termički tretman dela otpada najčešće podrazumeva iskorišćenje energije nastale sagorevanjem otpada, ali može da podrazumeva pirolizu ili gasifikaciju, čime se takođe smanjuje količina otpada koja se odlaže na deponije.

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja prepoznalo je kao jedan od najvećih problema životne sredine u Srbiji, nizak nivo upravljanja otpadom. Problemi nastaju kao posledica nedovoljno razvijene infrastrukture, ali i loših navika i nedovoljne brige za okolinu.

Svako zagađenje utiče na kvalitet života građana i važan zadatak Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja je da spusti prag tolerancije čitavog društva prema zagađenju životne sredine. Takođe, cilj akcije nije jednokratno čišćenje divljih deponija, već promena svesti o značaju životne sredine koje će dovesti do toga da efekti akcije budu trajni.

Kampanju "Očistimo Srbiju" pokreće Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, a Republika Srbija je pod koordinacijom Ministarstava akciju postavila kao jedan od svojih prioriteta.

Oko 40 odsto generisanog komunalnog (kućnog) otpada u Srbiji odlaže se na divljim deponijama, a njih je 4.481 prema poslednjem izveštaju inspekcije. Preostali deo, oko 1,24 miliona tona godišnje odlaže se na 164 zvanično registrovanih deponija, koje nažalost, u najvećem broju slučajeva nisu adekvatno rešenje već postojećeg problema.

Akcijom "Veliko spremanje Srbije", u kojoj je učestvovalo više od 200.000 ljudi, obeležen je Svetski dan životne sredine 5. jun. U akciji su učestvovali škole, javna preduzeća, privatne kompanije, zaposleni u državnoj upravi, nevladine organizacije i građani.

Akcija je počela čišćenjem prostora ispred sedišta Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, zgrade Siv 3 na Novom Beogradu. Pored zaposlenih u Ministarstvu, akciji su se pridružili ministar trgovine i usluga Slobodan Milosavljević i ministar bez portfelja Sulejman Ugljanin

U okviru akcije sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Sprovedena akcija čišćenja zaštićenog prirodnog dobra Ovčarsko- kablarska klisura
- Uklonjena divlja deponija u centru Boljevca
- Čišćenje Nacionalnog parka Tara
- Čišćenje jezera Perućac
- Podvodno čišćenje Savskog jezera
- Uklanjanje divlje gradske deponije u Svilajncu
- Reciklirani prvi automobili

- Čišćenje Zasavice
- Očišćena divlja deponija u Deliblatskoj peščari
- Čišćenje Nacionalnog parka Đerdap
- Regionalni projekat odlaganja otpada u Vranju
- Uklanjanje divlje deponije na Staroj planini
- Kontejneri za odlaganje plastične ambalaže postavljeni na Zlatiboru
- Čišćenje Vlasine
- Čišćenje Parka prirode Golija
- Očišćene divlje deponije u Nacionalnom parku Fruška Gora
- Otvorena Regionalna sanitarna deponija u Lapovu

4.1. Uklanjanje divlje deponije na Staroj planini

Uklanjanjem divlje deponije na lokalitetu Jabučko ravnište u Zaštićenom prirodnom dobru Stara planina obavljeno je u okviru akcije Očistimo Srbiju. Radnici JP Srbija Šume i JP Skijališta Srbije čistili su deponiju, koja se nalazi u neposrednoj blizini ski centra Stara planina.

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, obezbedilo je nešto više od stotinu obeleženih kontejnera za odlaganje otpada koji će biti postavljeni na teritoriji opštine Knjaževac. Najviše otpada u ovom ski centru nastaje u toku turističke sezone, tako da Ministarstvo planira da obezbedi jedan kamion koji će uklanjati otpad u zimskom periodu.

4.2. Čišćenje Zasavice

Čišćenjem kanala Modren u okviru akcije "Očistimo Srbiju" priključio se i Specijalni rezervat prirode Zasavica.

Reka Zasavica se svojim tokom od 33 kilometra proteže kroz netaknutu prirodu. Ovaj rezervat je oaza za oko sedamstotina vrsta biljaka, 187 vrsta ptica i 24 vrste riba, a 2004. godine poklonom bavorske vlade u Zasavicu je, kao prvom staništu u Srbiji, vraćen njen nekadašnji stanovnik evropski dabar. Ušće Zasavice u Savu, u naselju Mačvanska Mitrovica, najzagađeniji je deo rezervata.

Otpad nije đubre, već resurs i zato se radi na izradi podzakonskih akata među kojima je i nacionalna strategija upravljanja otpadom. Sredstvima iz ekološkog fonda Ministarstvo može u određenoj meri podržati nabavku infrastrukture za čišćenje deponija, ali bez akcije na lokalnom nivou i promene svesti kod građana takva pomoć neće imati velikog efekta. Upravo je to ono što se odnosi na specijalni rezervat prirode Zasavica.

U rezervatu Zasavica sada postoji oko 150 malih deponija za koje je planirano da budu uklonjene u narednom periodu.

4.3. Otvaranje Regionalne sanitarne deponije u Lapovu

Ovo je druga regionalna deponija u Srbiji, prva je otvorena u Leskovcu. Ova deponija pokriva teritoriju na kojoj živi 50 hiljada stanovnika i ispunjava sve ekološke standarde propisane zakonima.

Planirano je da čak polovina teritorije u Srbiji bude pokrivena regionalnim deponijama. To će uvesti drugačiji pristup prikupljanju i reciklaži otpada u Srbiji, ali i regulisati ekonomski deo koji iz toga proističe. Nove uredbe regulišu ekonomske instrumente i daju podsticaje za reciklažnu industriju.

Ove godine akcenat akcije "Očistimo Srbiju" biće na povezanosti životne sredine i zdravlja stanovništva. Ministarstvo će najstrožije kažnjavati sve koji ugroze zdravlje stanovništva i životnu sredinu.

5. ZAKLJUČAK

Određenim sistemom pravnih normi, koji podrazumeva zakone, pravilnike i uredbe koji su delimično usklađeni sa propisima Evropske unije, uređeno je upravljanje otpadom u Republici Srbiji.

- Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja prepoznalo je, kao jedan od najvećih problema životne sredine u Srbiji, nizak nivo upravljanja otpadom i zato je u 2009. godini pokrenulo kampanju "Očistimo Srbiju". Oko 40 odsto generisanog komunalnog (kućnog) otpada u Srbiji odlaže se na divljim deponijama. Stanje je loše i kada je reč o industrijskom otpadu, a kao poseban problem izdvaja se tretman opasnog otpada. U okviru kampanje očišćen je veliki broj divljih deponija.
- Rešenje svih ovih problema jeste moguće, ako se svi angažujemo, i država i privreda i građani. Ako svi pravilno odlažemo, u kantu, kontejner, na regularnu deponiju. Ako počnemo i da razdvajamo otpad i da ga recikliramo, ako shvatimo da otpad nije smeće, već resurs. Možemo da ostvarimo velike uštede, da stvorimo nova radna mesta i razvijemo novu EKO industriju.
- Reciklaža je jedan od osnovnih ciljeva upravljanja otpadom u Srbiji. Bez uvođenja reciklaže u svakodnevni život nemoguće je zamisliti bilo kakav celovit

sistem upravljanja otpadom. Recikliranje i ponovna upotreba sirovina jedan su od imperativa modernog društva.

- Osnivanjem ekoloških pokreta i velikog broja akcija koje doprinose očuvanju životne sredine omogućuje ekolozima da putem edukacije probude uspavanu ekološku svest građana, ukažu na neophodnost razvrstavanja otpada i njihovog uključivanja u proces reciklaže.

LITERATURA

- [1] Zakon o upravljanju otpadom „Službeni glasnik Republike Srbije” br. 36/09
- [2] Ilić M., Miletić S., „Osnovi upravljanja čvrstim otpadom”, IMS, Beograd, 1998.god
- [3] Kovačević J., “Ambalaža i životna sredina“, Beograd, 2000.god.
- [4] Pravilnik o obrascu zahteva za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada. „Službeni glasnik Republike Srbije“ br.72/09
- [5] Pravilnik o obrascu dokumenta o kretanju opasnog otpada i upustu za njegovo popunjavanje. „Službeni glasnik Republike Srbije“ br.72/09
- [6] Uredba o utvrđivanju plana smanjenja ambalažnog otpada za period od 2010. do 2014. god. „Službeni glasnik Republike Srbije“